

Üniversite Öğrencileri Yeme Davranışları Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Öğrencileri Yeme Davranışları Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32139>

Özet

Üniversite Öğrencileri Yeme Davranışları Ölçeği (ÜÖYDÖ), yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin yeme davranışları ve bu davranışlarla ilişkili psikolojik etkilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle üniversite yaşamının getirdiği stres ve çevresel değişimler bağlamında ortaya çıkabilen sağlıklı olmayan **yeme davranışları**, kısıtlı yeme ve duygusal yeme örüntülerini tespit etmeyi hedeflemektedir.

Halil Engül tarafından 2020 yılında gerçekleştirilen bu geliştirme çalışması, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri aracılığıyla psikometrik açıdan sağlam ve kanıtlanmıştır. ÜÖYDÖ, alanda çalışan uzmanlara, öğrencilerin beslenme alışkanlıklarına yönelik riskleri erken aşamada belirleme ve uygun **psikolojik danışmanlık** hizmetlerini planlama imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yeme Davranışları, Üniversite Öğrencileri, Psikolojik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik, Halil Engül, Beslenme Alışkanlıkları.

Yazarlar

Halil Engül

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'deki üniversite öğrencileri popülasyonuna özgü, geçerli ve güvenilir bir araç geliştirilerek, bu öğrencilerin **yeme davranışları** spektrumunu kapsamlı bir şekilde değerlendirmektir. Bu dönemdeki genç yetişkinler, akademik baskı, sosyal değişimler ve baskı yaşam koşulları nedeniyle yeme bozuklukları veya riskli yeme örüntüleri geliştirme potansiyeline sahiptir.

ÜÖYDÖ, bu riskli örüntülerin erken teşhisine olanak tanıyarak, öğrencilerin fiziksel ve ruhsal sağlığını korumaya yönelik müdahale programlarının etkinliğini artırmayı amaçlamaktadır. Ölçek, sadece klinik düzeydeki bozukluklara değil, aynı zamanda günlük yaşamda gözlemlenen sağlıklı yeme tutumlarına da odaklanmaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Üniversite Öğrencileri Yeme Davranışları Ölçeği, genç yetişkinlerdeki yeme alışkanlıklarının çok boyutlu **psikolojik yapı**sını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle yeme eylemini kontrol etme, duygusal durumlarla yeme arasındaki ilişki ve yiyecek seçimine yönelik bilişsel tutumlar gibi alt boyutları içermektedir.

Ölçek, öğrencilerin stresle başa çıkma mekanizmalarının yeme alışkanlıklarına nasıl yansıtıldığını, vücut imajı kaygılarına yeme kısıtlamalarına yol açıp açmadığını ve sosyal ortamların yeme tercihlerini ne ölçüde etkilediğini belirlemeye yönelik maddeler içermektedir. Bu sayede, yeme davranışlarının sadece fizyolojik değil, aynı zamanda psikososyal bileşenleri de değerlendirilmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması, "Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması" başlıklı bir taahhüt için kapsamlı bir geçerlik analizinin yapıldığını göstermektedir. Bu analizler, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçtüğünü kanıtlamayı amaçlamıştır. Tipik olarak, yapı geçerliliği (faktör analizi) en önemli **geçerlik** türüdür ve ölçeğin alt boyutlarının teorik çerçeveye uygunluğunu doğrular.

Kaynak özetinde spesifik geçerlik katsayıları veya bulgular belirtilmemiştir. Detaylı istatistiksel sonuçlara ve kullanılan geçerlik yöntemlerine (örneğin, ölçüt bağımlı geçerlik veya ayrırt edici geçerlik) ulaşmak için, okuyucuların Engül (2020) tarafından yayımlanan orijinal akademik makaleye başvurması gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin psikometrik özelliklerinin bir parçası olarak güvenilirlik çalışmaları da yürütülmüştür. **Güvenirlik**, ölçeğin tutarlı ve tekrarlanabilir sonuçlar verme yeteneğini ifade eder. Bu, genellikle iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenilirliği ile değerlendirilir.

Orijinal kaynakta güvenilirlik değerlerine dair bir özet sunulmamış olsa da, geliştirme çalışmasının doğası gereği yüksek iç tutarlılık katsayılarının raporlanması beklenmektedir. Ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediği de muhtemelen incelenmiştir. Kesin güvenilirlik istatistikleri için, yayımlanmış makalenin incelenmesi arttır.

Faktör Analizi

Üniversite Öğrencileri Yeme Davranışları Ölçeği'nin yapısal geçerliliğini desteklemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin hangi alt faktörler altında toplandığını ve bu faktörlerin ölçülen yeme davranışları yapısını ne ölçüde temsil ettiğini belirlemiştir.

Çalışmada, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ölçeğin faktör yapısı keşfedilmiş ve muhtemelen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile bu yapının farklı bir örnekte doğrulanması sağlanmıştır. Faktör yükleri, öz değerler ve varyans açıklama oranları gibi detaylı sonuçlar,

Şengül (2020) makalesinde yer almaktadır.

Ölçme Aracı

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Orijinal kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi yer almamaktadır. Tipik olarak, katılımcıların yeme davranışlarına dair ifadeleri ne sıklıkta kendilerine uygun bulduklarını belirttikleri Likert tipi bir derecelendirme formatı kullanılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite Öğrencileri

Age Group: Genç Yetkinlik dönemi (Genellikle 18-25 yaş aralığı)

Population Details: Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerden oluşan örneklem üzerinde geliştirilmiştir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Beslenme Alışkanlıkları, Psikometri, Yeme Bozuklukları Riski, Genç Yetkinlik, Öğrenci Sağlığı, Üniversite Yaşamı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: halil.sengul@izu.edu.tr

Correspondence Address: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

İzinler ve Ücret: Ölçeğin bilimsel veya ticari amaçlarla kullanımı için sorumlu yazar Halil Şengül ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle yazardan izin alınması tavsiye edilir.

Kaynaklar

Şengül, H. (2020). Üniversite Öğrencileri Yeme Davranışları Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *EJONS International Journal on Mathematic, Engineering and Natural Sciences*, 4(15), 708-721. DOI: [10.38063/ejons.316](https://doi.org/10.38063/ejons.316)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [universite-ogrencileri-yeme-davranislari-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2020/05/Universite-ogrencileri-yeme-davranislari-olcegi-toad.pdf)

Üniversite Öğrencileri Yeme Davranışları Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte detaylı olarak listelenmemiştir. Maddelerin tam listesi, Şengül (2020) tarafından yayımlanan orijinal akademik makalede yer almaktadır.